

+

Homilie op 12-12-2021, 3^e Zondag van de Advent, Jaar C.

Dierbaren,

We hebben zojuist een bijzonder evangelie gehoord. Lucas is de enige van de evangelisten, die deze sympathieke dialoog tussen Johannes de Doper en zijn dopelingen beschrijft. Dat die dialoog zo goed verliep was zeker niet vanzelfsprekend. Het verwonderlijke is, dat het begin ervan helemaal niet zo sympathiek klonk. Dat begin viel net buiten onze lezing van vandaag, maar ik wil het u toch niet onthouden. Lucas schrijft: *“Hij” – Johannes – “sprak tot de mensen die in groten getale uittrokken om zich door hem te laten dopen: “Adderengebroad, wie heeft u voorgespiegeld dat ge de dreigende toorn kunt ontvluchten (Lc 3,7)?”* Dat klinkt niet echt als ‘Hartelijk welkom allemaal’! Meer nog: in het evangelie volgens Matteüs spreekt Johannes deze woorden alleen maar tot de Farizeeën en Sadduceeën, en de ernst ervan blijkt nog eens duidelijk uit Jezus’ eigen felle uitval, veel later: *“Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! [...] Slangen, adderengebroad, hoe zult ge het hellevonnis ontkomen (Mt 23,29.33)?”*

En toch ontwikkelt zich uit Johannes’ frontale aanval een bijzonder sympathieke dialoog. En dan dringt zich de vraag op: hoe kon dat?

Dat kon alleen dankzij een bijzondere genade van God. Louter menselijk gezien zou je een heel andere reactie verwachten. Iets in de geest van: ‘Als je zó begint, dan houden wij het voor gezien!’ Maar nee, er gebeurt iets totaal anders. Gods genade had de mensen geraakt in hun hart, en hen vervuld van hoop. En als je hoop hebt, kun je heel realistisch de waarheid onder ogen zien. Aanvaard, dat je het op een of andere manier verdiend hebt om ‘adderengebroad’ te worden genoemd door een echte gezant van God, en de aangeboden mogelijkheid tot bekering met beide handen aangrijpen. Vol vreugde, zoals wij vandaag deze H. Mis begonnen, en zoals we opnieuw hoorden in de tweede lezing: *“Verheugt u in de Heer te allen tijde. Nog eens: verheugt u” (Fil 4,4)*. Maar ook de eerste lezing is vol van die vreugde: vreugde van ons, mensen, om de Heer: *“Sion, jubel van vreugde; juich, Israël; verheug u en wees blij, Jeruzalem, met heel uw hart (Sef 3,14)!”* Maar ook vreugde van God om ons: *“De Heer, uw God, is bij u als een reddende held. Uitermate verheugt Hij zich om u, door zijn Liefde maakt Hij u nieuw. Hij jubelt om u van vreugde” (Sef 3,17)*.

Dat het ook in het evangelie om vreugde gaat, blijkt, als we de tekst wat op ons laten inwerken, eigenlijk overal. Maar aan het slot wordt dat nog eens

uitdrukkelijk bevestigd: *“Zo en met nog vele andere vermaningen verkondigde Johannes aan het volk de Blijde Boodschap” (Lc 3,18).*

Laten we nu eens wat nader bekijken, hoe die dialoog tussen Johannes en de mensen die naar hem toekomen feitelijk verloopt. Zij komen hem iets vragen, heel nederig en open. Niet om hem op de proef te stellen, maar om meer zicht te krijgen op de weg die zij nu mogen gaan, met hoop en met vreugde. En zij komen niet louter als individuen, maar samen. Eerst als medemensen, meer in het algemeen, en dan in hun afzonderlijke beroepsgroepen. En hun vraag is steeds dezelfde: *“Wat moeten wij doen (Lc 3,10.12.14)?”* Heel concreet, heel direct. Maar het is tegelijk ook de vraag die heel nauw met hoop en vreugde verbonden is. Echte vreugde heeft alles te maken met ons doen, met onze inzet, als medemens en als collega.

Johannes' antwoord is ook steeds heel concreet en direct. Ik denk niet, dat het voor een van de groepen een verrassing zal zijn geweest. Maar ze hebben het zeker in hun hart voelen resoneren. Dit was echt. Dit was waarom het ging. Dit was de kern van hun nieuwe leven, vanaf nu. Dit was, wat Gods genade in hun hart had gelegd.

Is het dan verwonderlijk, dat *“iedereen zich aangaande Johannes de vraag stelde, of hij niet de Messias zou zijn” (Lc 3,15)?* Maar hijzelf wist beter, en dat zei hij de mensen ook: *“Ik doop u met water, maar er komt Iemand die sterker is dan ik; ik ben niet waardig de riem van zijn sandalen los te maken” (Lc 3,16).* Johannes blijft ten volle in de waarheid, en geeft die aan de mensen door. Ook voor zichzelf wist hij, wat hij moest doen!

Dierbaren, wat wil de Heer ons, hier en nu, met dit alles zeggen? Ik denk vooral, dat ook wij ons hart door zijn genade mogen laten raken, zodat wij, vervuld van hoop, heel realistisch de waarheid onder ogen mogen zien, de waarheid van ons eigen leven vooral. Dat wij die waarheid, ook als ze ons als een frontale aanval in de oren klinkt, mogen aanvaarden, dapper, hoopvol en vol vreugde. En dat ook wij dan een sympathieke, welwillende dialoog mogen aangaan, en God – soms ook met de hulp van iemand die mag spreken in zijn Naam – die grote vraag mogen stellen: *“Wat moeten wij doen?”*, of, misschien nog vreugdevoller: *‘Wat mógen wij doen?’*, om de komst van de Heer voor te bereiden op zoveel plekken waar er nog steeds (of opnieuw) geen plaats voor Hem is in de geseculariseerde herberg van onze tijd (vgl. Lc 2,7). En mocht ons de moed daartoe nog ontbreken, dan spoort de communiezang van vandaag ons aan: *“Zegt tot allen die de moed verloren hebben: ‘Vat moed en vreest niet; zie, onze God komt: Hij zal ons redden’ (Jes 35,4).* Amen.